

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

ПРЕДЛОГ-ПРИЈАВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИ ПРОЕКТ
(ОБ-1Б)

НАСЛОВ НА ПРОЕКТОТ :	Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката европска референтна рамка за јазиците (ЗЕРР) со посебен осврт на меѓујазичното влијание
TITLE OF THE PROPOSED PROJECT	Analysis of Macedonian English Interlanguage at proficiency levels A1, A2 and B1 of the European Framework of Reference for Languages (CEFR) with special emphasis on cross-linguistic influence
КРАТОК НАЗИВ НА ПРОЕКТОТ	Англискиот меѓујазик од македонски говорители
SHORT TITLE OF THE PROJECT PROPOSAL	Macedonian English Interlanguage

Клучни зборови	меѓујазик, анализа на грешки, електронски корпус на меѓујазик, ЗЕРР, англиски како странски, изучување на јазик, усвојување на јазик, контрастивна анализа, меѓујазично влијание
Key words	interlanguage, error analysis, electronic learner corpus, CEFR, English as a foreign language (EFL), language learning, language acquisition, contrastive analysis, cross-linguistic influence

Предлог пријавата за финансирање на научно-истражувачки проекти се доставува во 3 примероци

Проектот разработен во овој предлог се стреми да ги идентификува, класифицира и објасни карактеристиките на англискиот меѓујазик од македонски говорители, поточно англискиот јазик кој го зборуваат изучувачите во Република Македонија. Станува збор за јазична варијанта во развој која самиот изучувач ја создава во процесот на усвојување на новиот јазик (во случајов англискиот) и како таква е неконстантна, подложна на подобрување и/или фосилизација и под влијание на карактеристиките на мајчиниот јазик или друг јазик што го говори изучувачот (во случајов македонскиот за македонските изучувачи е мајчин, а за изучувачите од другите етнички групи во РМ е втор јазик). Ваквото меѓујазично влијание е интересен лингвистички феномен заради систематичноста на јазичните структури кои се јавуваат на одредено јазично ниво на изучување, а се повторуваат кај изучувачите со исто јазично потекло. Имајќи предвид дека јазичните нивоа се дефинирани во Заедничката европска референтна рамка за јазиците (ЗЕРР), во овој проект ќе се започне со анализа на првите три нивоа на знаење (А1, А2 и Б1).

Досегашните проучувања од областа на контрастивната анализа на англискиот и македонскиот јазик и од областа на усвојувањето на англискиот како странски јазик во РМ посочуваат на повеќе сличности и разлики. Истовремено, наставната практика бележи типични проблеми во корелација со посочените разлики кои доследно се јавуваат на нивоата А1, А2 и Б1. За жал, нема многу емпириски испитувања кои го потврдуваат тоа и овозможуваат негова примена во наставната практика. Една од целите на овој проект е да го премости тој јаз преку спроведување на анализа заснована на теориските резултати, која ќе користи современи емпириски методи врз електронска база на податоци (корпус на усни и писмени примероци), а потоа вака добиените резултати ќе се сумираат во практичен прирачник.

За таа цел, анализата ќе се одвива во две фази: а) собирање и електронска обработка на јазични примероци од изучувачите и сумирање на досегашните теориски резултати, и б) детална анализа на корпусот преку констатирање на јазична појава на одредено ниво, опис и класификација на типичните грешки и објаснување на нивната појава со нагласок на меѓујазичните влијанија на англискиот и македонскиот јазик. Анализата на податоците ќе се одвива на фонетско-фонолошко, морфо-синтаксичко, семантичко и дискурсно јазично рамниште.

Особено внимание ќе се обрне на методологијата која ќе се користи за изработка на електронскиот корпус заради: а) полесно и поточно анализирање на податоците за целите на овој проект, и б) поширока примена на истиот во слични истражувања, вклучувајќи и други јазици кои се изучуваат како странски во РМ. Притоа ќе се ползуваат искуствата и советите на експертите кои работат на Cambridge English Profile Corpus (корпус на англискиот меѓујазик на изучувачи од целиот свет), тековен проект на Cambridge University Press.

Изработката на прирачникот ќе им користи не само на наставниците во подобрување на наставните методи за изучување на англискиот јазик, туку и на преведувачите и сите други кои во својата професионална дејност го користат англискиот јазик. Исто така, ќе се воспостават повисоки истражувачки стандарди во рамките на лингвистичките проучувања во РМ и ќе се создаде локална мрежа на експерти со што ќе се зацврсти професионалната соработка.

⌘ **ABSTRACT** – ENGLISH LANGUAGE (not more than 500 words)

The project detailed in this proposal seeks to identify, classify and explain features of Macedonian English interlanguage i.e. the English language spoken by English learners in the Republic of Macedonia. It is a developing language variant created by the learner while acquiring a foreign language (in this case English) which is inconsistent, susceptible to improvement and/or fossilization and greatly influenced by learner's native language or any other language he/she speaks (in this case Macedonian is the native language for the Macedonian learners but also a second language for the learners of other ethnic minorities in the RM). Such cross-language influence presents an interesting linguistic phenomenon due to the systematic occurrence of language structures at a specific proficiency level which are repeated by learners from the same language background. Having in mind that the proficiency levels are defined in the Common European Framework of Reference (CEFR), this project sets to analyse the first three reference levels (A1, A2 and B1).

Research studies in the field of contrastive analysis of English and Macedonian and second language acquisition of English in the RM point out to many similarities and differences between the two languages. Furthermore, teaching practice observes typical problems in correlation with the indicated differences which reoccur consistently at A1, A2 and B1. Unfortunately, there are few empirical studies that support these observations and allow for implementation of the results in the teaching practice. One of the goals of this project is to bridge the gap between research and teaching by conducting an analysis based on the theoretical findings but using a modern empirical method such as an electronic database (a corpus of oral and written samples). The results will be summarised in a practical manual.

For this purpose, the analysis will be carried out in two stages: a) gathering and electronic data processing of learner samples as well as summarising theoretical research findings, and b) detailed analysis of the corpus by selecting a language structure at a certain level, its description, classification of typical errors and their explanation with special emphasis on cross-linguistic influences between English and Macedonian. The data analysis will be performed on phonetic-phonological, morphosyntactic, semantic and discourse level.

Special attention will be given to the methodology used for the creation of the electronic corpus in an attempt to: a) achieve easier and more precise data analysis for the purposes of this project, and b) allow for its wider application in similar studies including other foreign languages studied in the RM. With this respect, we will rely on the experience and advice by experts who work on Cambridge English Profile Corpus (corpus of English interlanguage spoken by learners worldwide), which is a current project of the Cambridge University Press.

The manual will be of use not only to English language teachers for improving their teaching methods but it will also be helpful to translators and others who use English for professional communication. In addition, higher research standards will be adopted in linguistic research in the Republic of Macedonia and a local network of experts will be created thus strengthening professional cooperation.

ПРЕДЛОГ ПРОЕКТ

Не повеќе од 3 страни; цели на предложениот проект, досегашни истражувања, и достигнувања во полето во кое се работи проектот, очекувани резултати и нивна примена, дисеминација на знаење

1. Цели на предложениот проект:

- Подобрување на наставата по англиски јазик во Македонија;
- Подигање на нивото на познавање на англискиот јазик во Република Македонија;
- Подигање на квалитетот на преводите од англиски на македонски и обратно;
- Создавање електронски корпус на англиски меѓујазик од македонски говорители за истражувачки цели (под англиски меѓујазик се подразбира англискиот јазик на изучувачите со македонски јазик како прв (J1) или втор (J2) јазик);
- Развивање методологија за собирање и обработка на електронски бази на податоци од јазикот на изучувачите на некој странски јазик.

2. Опис на проектот

Проектот ќе се одвива според следната динамика:

Првата година:

1. Создавање педагошки материјал за собирање на примероци, собирање и обработка на корпусот на јазикот на изучувачите.
2. Теоретска подготовка и сумирање на досегашните резултати од контрастивни истражувања на македонскиот и англискиот јазик.

Втората година:

3. Анализа на корпусот.
4. Сумирање на резултатите во прирачник со опис на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво и објаснување на меѓујазичните влијанија со контрастивна анализа на англискиот и македонскиот јазик.

Главна задача на предложениот проект е да се дефинираат јазичните елементи кои треба да се совладаат за определено ниво на знаење на англискиот јазик и карактеристичните проблеми што се појавуваат на секое ниво кај изучувачите на англискиот јазик во Македонија. Таа вклучува и определување на влијанието на македонскиот јазик и можните импликации во наставата, проследено со објаснување од лингвистички и психолингвистички аспект.

Во овој проект ќе се врши анализа на првите три нивоа на знаење, коишто се дефинирани во ЗЕРП како А1, А2 и Б1. Во почетокот изучувачите на странски јазик се среќаваат со многу тешкотии и често се потпираат на првиот или вториот јазик што го знаат многу подобро. Поради тоа на овој стадиум се јавуваат разни видови на меѓујазично влијание за кои наставниците треба да бидат свесни за да можат соодветно да ги насочат учениците. Во спротивно, настанува фосилизација на грешките што сериозно го попречува напредувањето до повисоките степени на знаење.

За да може ефикасно да се исполни оваа задача и резултатите да бидат реални и применливи во пракса потребно е тие да се базираат на истражување врз голема база на податоци од практичната употреба на испитуваниот меѓујазик. За таа цел, во првата фаза на проектот се предвидува создавање на електронски корпус на писмен и усен дискурс. Откако ќе се создаде соодветен педагошки материјал, ќе се пристапи кон негово дистрибуирање. Примероците за корпусот во почетокот ќе се собираат од студентите што

Предлог пријавата за финансирање на научно-истражувачки проекти се доставува во 3 примероци

учат англиски јазик на сите факултети на Универзитетот ФОН и на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ како и изучувачите во „Центарот за странски јазици – Скопје“ (којшто е исто така вклучен во проектот). Подоцна, во договор со Бирото за образование, кругот ќе се прошири и на редовните училишта во сите региони на Македонија, како и други институции каде што се изучува англискиот јазик, со цел да се добијат примероци од говорители на различна возраст и од различни дијалектни подрачја. Во корпусот ќе бидат застапени и примероци од говорители на јазиците на другите етнички групи во Македонија, на кои македонскиот им е L2, па така понатаму тој ќе може да се користи и за испитување на влијанието на тие јазици во изучувањето на англискиот јазик.

Корпусот ќе биде соодветно компјутерски обработен со анотации за граматички податоци и посочување на јазични грешки. За таа цел во проектот е вклучен и информатичар, д-р Славчо Чунгурски. Покрај тоа, Универзитетот ФОН потпиша договор со проектот *English Profile* за собирање податоци за *English Profile Corpus* и нашиот тим во моментов работи заедно со членовите на тимот на овој проект на изнаоѓање на други начини за соработка (што се гледа од приложеното писмо). Кога еднаш ќе се создаде методологијата за функционирање на корпусот тој може понатаму да се дополнува и збогатува, па во иднина истиот ќе претставува основа за многу други истражувања, како и пример за создавање таков корпус за другите странски јазици што се изучуваат во Република Македонија.

Обработката на корпусот ќе се одвива на следните јазични рамништа: фонетско-фонолошко, морфо-синтаксичко, семантичко и дискурсно. Учесниците во проектот, според својата потесна специјалност и искуство, ги покриваат сите нивоа. Во рамките на проектот планирано е да се вклучат и оспособат и млади научно-истражувачки кадри. Некои од соработниците веќе работат на дисертации во кои е вклучена слична анализа, па така работата на овој проект ќе допринесе за нивно продлабочување на темата. Бидејќи обемот и комплексноста на ова истражување бара подробна разработка на голем број теми, се отвара можност за учество на поголем број на млади магистранти кои ќе работат тези под раководство на поискусните истражувачи.

Анализата на одбрани јазични елементи ќе се одвива во неколку фази: (1) прво треба според добиените податоци да се опише конкретната јазична појава на секое од зацртаните нивоа и да се утврди како таа се развива од едно ниво во друго; (2) најтипичните грешки се посочуваат и се опишуваат; (3) таквите грешките се класифицираат; и (4) со помош на контрастивна анализа се објаснуваат грешките кои се резултат на влијание од македонскиот јазик.

Резултатите ќе се сумираат систематски во еден прирачник, со посебен акцент на нивната применливост во наставната и преведувачката пракса.

3. Досегашните истражувања и достигнувања на полето во кое се работи проектот

Од областа на контрастивната анализа на јазичните системи – македонскиот и англискиот – постојат истражувања на поединечни теми коишто се главно работени како магистерски тези или докторски дисертации. Некои од резултатите се печатени во стручните списанија, но не постојат поединечни монографии. Треба да се истакне дека овие истражувања се правени од аспект на општо-лингвистички цели и заклучоците се базираат на преводните еквиваленти на двата јазика, а можните проблеми како резултат на разликите меѓу јазиците во повеќето не се базираат на емпириски податоци туку се предвидуваат на теоретска основа. Исто така не постои сеопфатна контрастивна анализа на двата јазика, а потребата за тоа сè повеќе се наметнува. Истражувањата од областа на изучувањето на англискиот јазик како странски со посебен осврт на анализа на грешките на изучувачите се

Предлог пријавата за финансирање на научно-истражувачки проекти се доставува во 3 примероци

ретки.

Поради изнесените причини студентите по англиски јазик, како и наставниците и другите што во својата професионална дејност го користат англискиот јазик, не можат лесно да дојдат до стручни, систематски објаснувања за разликите меѓу двата јазика и за тешкотиите што тие ги предизвикуваат во учењето и употребата на англискиот јазик од страна на македонските говорители. Со овој проект ќе се сумираат сознанијата од досегашните истражувања и ќе се надополнат со податоци добиени на еден квалитативно различен метод. Новите сознанија ќе се презентираат на соодветен начин и ќе станат достапни за пошироката професионална јавност.

Со предвидените активности овој проект се надврзува и на еден од најзначајните текови во сферата на изучувањето странски јазици во Европа - воведувањето во пракса на ЗЕРП. Во Република Македонија веќе се направени такви обиди со преведување на Европското јазично портфолио за возрасни (во кое е вклучен и јазичниот пасош) и креирање на јазично портфолио за ученици на македонски и на албански јазик. Во таа смисла предложениот проект ќе претставува продолжение на тие напори и нивно поврзување со проекти од таков тип во Европа, како што е проектот *English Profile*, со кој веќе стапивме во контакт.

4. Очекувани резултати и нивна примена

Со овој проект се очекува да се постигнат следните резултати:

- (1) Создавање на електронски корпус на меѓујазик којшто во иднина ќе може да се користи за други истражувања од областа на изучувањето на јазикот.
- (2) Развој на методологија на создавање на таков корпус, којшто ќе има поширока примена и за корпуси со други цели и за други јазици.
- (3) Сумирање на резултатите од досегашните контрастивни студии на англискиот и македонскиот јазик во зборник на трудови, кој ќе им служи како почетна точка на идните истражувачи во таа област.
- (4) Создавање на прирачник во кој ќе бидат изложени согледувањата од ова истражување за потребите на сите оние што се вклучени во процесот на изучувањето и употребата на англискиот јазик како странски: студентите на катедрите за англиски јазик, наставниците и преведувачите.
- (5) Заживување на научно-истражувачката пракса со современи истражувачки методи и информатички технологии и оспособување на млад кадар за нејзино продолжување.
- (6) Поврзување на науката со праксата.

5. Дисеминација

Работата на проектот ќе биде презентирана во пошироката професионална јавност од самиот почеток и во текот на сите фази со следните активности:

- предавања за поттикнување на собирање на корпусот и популаризација на проектот;
- веб страница на која ќе биде презентирани проектот во сите фази;
- презентација на активностите и резултатите од проектот на конференции и научни собири;
- организирање научен собир на локално ниво со цел да се создаде локална мрежа на професионалци кои се занимаваат со изучување на англискиот јазик како странски и контрастирање на македонскиот и англискиот јазик и публикување на зборник на трудови;
- публикување и дистрибуција на планираниот прирачник до високообразовните институции, училиштата, центрите за дополнително образование, библиотеките и другите културно-образовни установи.

Предлог пријавата за финансирање на научно-истражувачки проекти се доставува во 3 примероци

**Предлог пријавата за финансирање на научно-истражувачки
проекти се доставува во 3 примероци**